

ПОЛІТИКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ І КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ КЕРНЕЛ

Антощенкова В. В.¹, Дейнега М. В.²,

*¹доктор економічних наук, доцент, ²здобувач третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії,
Державний біотехнологічний університет*

У сучасному світі формування та розвиток соціальної відповідальності бізнесу стає все більш актуальною та затребуваною темою. Розвиток соціальної відповідальності бізнесу в Україні став помітним в умовах інституціоналізації ринкових відносин та посилення конкуренції. Соціальна відповідальність бізнесу поступово набуває нових форм, пристосовуючись до макроекономічних і соціальних умов, що змінюються. Проблеми, пов'язані з формуванням соціальної відповідальності сьогодні є важливими у становленні та процвітанні бізнесу особливо в регіонах та територіальних громадах.

Величезну роль у формуванні соціальної відповідальності підприємств відіграє державна соціально-економічна політика [1, с.175]. В останні роки регіональні та територіальні органи влади беруть активну участь у вирішенні проблеми залучення місцевого бізнесу до соціальної відповідальності. Проте органам влади поки що не вдалося масово залучити бізнес до політики соціальної відповідальності, а також охопити тих, хто реально є соціально відповідальним роботодавцем. Водночас участь бізнесу у соціальній політиці залишається нерівномірною. Це пов'язане з відсутністю єдиних принципів соціальної відповідальності, тобто кожне підприємство самостійно визначає напрями своєї соціальної діяльності, з власного розуміння [2, с. 64; 3]. У зв'язку з цим для ефективного розвитку соціальної відповідальності бізнесу необхідно чітко розуміти, які фактори її формують. Під час обговорення ролі бізнесу в житті суспільства все частіше йдеться про соціальну відповідальність бізнесу. Це питання набуло актуальності в середині ХХ століття, як реакція на зростаючі вимоги, які ставляться до бізнесу суспільством. Однак і до сьогодні єдиного розуміння змісту та цілей соціальної відповідальності бізнесу не сформувалося.

Інтерес вітчизняних дослідників до проблеми соціальної відповідальності надзвичайно великий. Так, деякі автори обґрунтували актуальність соціальної відповідальності бізнесу у національних умовах та її роль у розвитку сучасної економіки та суспільства, адаптували міжнародні концепції корпоративної соціальної відповідальності, розробили практичні рекомендації тощо. Серед дослідників та експертів, які зробили суттєвий внесок, важливо відзначити О. Є. Кузьміна, Н. С. Станасюк, О. З. Уголькову, Л.С. Селіверстову, Н. В. Лосовську та низка інших експертів. Питання соціальної відповідальності агропромислового бізнесу висвітлено у працях вітчизняних учених. До авторів таких робіт належать: А. А. Гребеннікова,

Е.В. Пахуча, М.С. Пономарьова та інші. У їхніх роботах відбито основні напрямки соціально-орієнтованої діяльності сільського бізнесу, розкрито його особливості та фактори формування соціальної відповідальності.

Формулювання цілей – визначити перспективи розвитку політики сталого розвитку і корпоративної соціальної відповідальності компанії Кернел.

Сучасне суспільство розвивається в умовах гострих соціальних, економічних та екологічних проблем. Оскільки великий бізнес, як частина суспільства істотно впливає на його розвиток, все більшого значення набуває корпоративна соціальна відповідальність (corporate social responsibility (CSR)) [4, с.351]. Цінність КСВ полягає у мінімізації компаніями негативних наслідків своєї виробничої діяльності, у вирішенні проблем глобального та локального розвитку, у формуванні атмосфери передбачуваності, довіри та спільних цінностей у суспільстві. Бізнес завдяки КСВ стає більш стійким в економічному та соціальному плані, отримує можливість збільшення своїх нематеріальних активів.

Кернел – більше, ніж просто роботодавець [5]. Здійснюючи свою діяльність у сільській місцевості, наша Компанія з усією відповідальністю ставиться до благополуччя регіонів своєї присутності. Велика частина наших соціальних активностей структурована за допомогою договорів про соціальне партнерство з місцевими радами. Договори містять, як правило, щорічне планування наших спільних активностей, виходячи із потреб регіонів. У 2014-2021 роках сумарна допомога склала понад 9 мільйонів доларів. Ключовими напрямками наших активностей є: цільові капітальні інвестиції для сільських шкіл і дитячих садків точкові інвестиції в місцеву інфраструктуру; інвестиції в охорону здоров'я; підтримка місцевих спортивних і культурних заходів; організація відвідування наших заводів і агропідприємств для учнів старших класів.

Керівні принципи Кернел щодо взаємодії з акціонерами, інвесторами, партнерами та суспільством полягають в: стійкій діловій репутації, відповідальному лідерстві, дотриманні законів і правил, сталому розвитку і соціальній відповідальності. Політика сталого розвитку і соціальної відповідальності ґрунтується на: формуванні компанії з довгостроковою перспективою, тому сталий розвиток є одним з основних принципів діяльності; створенні комфортних і безпечних умови праці для співробітників компанії, наданні їм широких можливостей для навчання та професійного зростання; на всіх виробничих етапах мінімізація використання енергоресурсів, дбайливого обробітку землі та контролю якості продукції компанії; відкрита співпраця з місцевими громадами й орендодавцями, щорічна реалізація сотні масштабних соціальних проектів у регіонах присутності компанії. В табл. 1 представлено учасників процесу соціального забезпечення та зони їх відповідальності.

Таблиця 1 – Учасники процесу і зони відповідальності

Учасники	Зони відповідальності
Генеральний директор	Відповідальний за реалізацію Політики в рамках всієї Компанії.
Комітет з ризиків	Забезпечення наявності і функціонування адекватної системи управління ризиками. Організація ідентифікації, оцінки, контролю та моніторингу ризиків Компанії.
Директори функціональних напрямків	Відповідальні за реалізацію Політики в рамках своїх напрямків Контроль за недопущенням виникнення потенційних ситуацій порушення Політики в процесі реалізації діяльності Контроль рівня обізнаності нових співробітників з принципів Політики Негайний розгляд виявленої інформації з ситуацій порушення Політики, відповідно до Процедури проведення корпоративних розслідувань.
Керівник Департаменту персоналу	Впровадження і контроль реалізації вимог Політики у сфері трудових відносин з персоналом та розвитку потенціалу людей Участь у проведенні службових розслідувань за обставинами, що спричинили порушення Політики
Провідний менеджер з управління системами якості	Координація впровадження, підтримки, моніторингу і вдосконалення впроваджених систем менеджменту якості та безпечності харчових продуктів і кормів на підприємствах Компанії Забезпечення сертифікацією при впровадженні нових систем управління якістю і безпечністю харчових продуктів, кормів.
Керівник відділу організаційного розвитку	Контроль своєчасної актуалізації Політики не рідше одного разу на два роки або, у випадку необхідності, при зміні вимог чинного законодавства.
Фахівці з охорони праці і охорони навколишнього середовища	Відповідальність за реалізацію вимог Політики у сфері охорони і гігієни праці, забезпечення належного рівня безпечності робочого місця, промислової та екологічної безпеки.
Департамент безпеки	Проведення службових розслідувань випадків/ситуацій порушення Політики
Комплаєнс-менеджер	Забезпечення захисту Заявників щодо ситуацій порушення Політики Участь у проведенні службових розслідувань щодо обставин, які спричинили порушення Політики.

Цілі політики взаємодії з громадами у регіонах присутності Кернел полягають в

наступному: визначення загальних принципів процесу взаємодії з громадами; визначення регулярної та ефективної системи взаємодії між земельною службою та представниками Компанії в регіонах присутності для спільного вирішення актуальних питань соціальної сфери; формування довіри та лояльного ставлення зацікавлених сторін до Компанії як до стабільного та надійного партнера, соціально-відповідального бізнесу та роботодавця; визначення принципів реалізації соціальних програм та проектів Компанії, які спрямовані на довгостроковий сталий розвиток; наявність прозорого системного управління взаємодією з громадами, органами місцевого самоуправління в регіонах присутності Компанії; участь та сприяння в соціально-економічному розвитку громад в регіонах присутності Компанії. Принципи взаємодії Кернел з громадами полягають у наступному: відповідальне лідерство (визнання ролі Компанії у суспільному сталому розвитку і відповідальність за те, щоб її внесок у розвиток регіонів був довгостроковим, важливим та зрозумілим для суспільства) [6, с.145]; системність і довгострокове партнерство (взаємодія Компанії з місцевими громадами здійснюється на системній та довгостроковій основі з залученням зацікавлених сторін); регіональний підхід (соціальні проекти та програми реалізуються переважно в регіонах присутності Компанії і сприяють сталому розвитку Компанії та регіонів); дотримання законів та правил (визнання верховенства закону у всіх сферах суспільно-економічного життя, повага до прав людини); прозорість і чесність (компанія веде системний діалог з зацікавленими сторонами, враховує їх інтереси і очікування в процесі прийняття рішень); зміни та інновації (врахування найкращих світових практик та провадження новітніх підходів до процесу взаємодії з громадами). Основні зацікавлені сторони компанії (цільові групи) представлені в табл.2.

Основні положення системи управління взаємовідносинами полягають у наступному: підтримка організацій, установ, ініціативних груп, які діють в інтересах місцевого населення і приймають на себе відповідальність за вирішення нагальних проблем громади [7, с.15] ; залучення зацікавлених сторін до процесу вирішення актуальних питань соціальної сфери у регіонах присутності; системне інформування земельної служби про процес взаємодії Компанії з громадами через друковані засоби масової інформації, телебачення та онлайн-ресурси; спільне формування з подальшою практичною реалізацією запитів Громад в місцях присутності агропідприємств Кернел з урахуванням соціальних потреб громад та розміру земельного банку в конкретній сільській раді, районі, ОТГ.

Таблиця 2 – Цільові групи Кернел та сфера їх зацікавленості

Зацікавлені сторони	Сфера зацікавленості:
Персонал	безпека праці, конкурентна заробітна плата, інвестиції у професійний розвиток, визнання результатів
Акціонери	сталий розвиток Компанії, своєчасне інформування, контроль і запобігання ризикам
Місцеві громади (місцеве населення, громадські ініціативні групи та організації, представники установ освіти, медицини, культури та ін.)	наявність робочих місць та сплата податків, дбайливе використання земель та інших природних ресурсів, соціальні та культурні проекти, підтримка та партнерство
Місцеві органи влади, контролюючі органи.	сплата податків, дотримання законів, підтримка соціально-економічного розвитку територій, вчасне виконання запитів, надання інформації про діяльність
ЗМІ	своєчасне висвітлення інформації про діяльність Компанії, вчасне виконання запитів
Постачальники	чесна конкуренція, прозорі процеси закупівель, етична ділова поведінка, виконання угод та зобов'язань
Орендодавці/Покупці/Клієнти	якість продукції, відповідальне споживання, доступ до інформації про продукцію, соціальні програми та проекти

Зараз, як ніколи, зростає важливість того, щоб компанії зосередилися на соціальній відповідальності. Корпоративна соціальна відповідальність – це саморегульована бізнес-модель, яка допомагає компанії бути соціально відповідальною перед собою, своїми зацікавленими сторонами та громадськістю. Практикуючи корпоративну соціальну відповідальність, яку також називають корпоративним громадянським обов'язком, компанії можуть усвідомлювати, який вплив вони мають на всі аспекти суспільства, включаючи економічні, соціальні та екологічні. Варто зауважити, що довгострокове процвітання бізнесу залежить від ефективно функціонуючого суспільства і навколишнього середовища. Тому в інтересах компанії є захистити системи, від яких вона залежить. Саме корпоративна соціальна відповідальність: зменшує бізнес-витрати та ризики; надає брендам конкурентну перевагу; покращує легітимність і репутацію компанії; вирізняє бренди серед конкурентів; покращує залучення співробітників і клієнтів; призводить до вищої норми прибутку; підвищує оцінку

бізнесу. Під соціальною відповідальністю бізнесу ми розуміємо взаємозв'язок влади, суспільства та бізнесу, де метою компанії є не лише підвищення прибутку, а також соціальні, громадянські та моральні зобов'язання, спрямовані на зростання загального добробуту.

Список використаної літератури:

1. Кравченко Ю.М., Антощенкова В.В. (2019). Фактори сталого розвитку економіки аграрного сектору. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. Харків: ХНТУСГ, 200, 174-183.
2. Кузьмін О. Є., Станасюк Н. С., Уголькова О. З. (2021). Соціальна відповідальність бізнесу: поняття, типологія та чинники формування. Науковий журнал «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». 3, 2, 56 – 64.
3. Гребеннікова А.А. (2017). Соціальна відповідальність аграрного бізнесу в Україні. Електронне фахове видання з економіки «Ефективна економіка». 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6001>
4. Пахуча Е.В., Пономарьова М.С. (2018). Соціальна відповідальність аграрних підприємств: сучасний стан, проблеми і тенденції розвитку. Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки». 4, 350 – 361.
5. Політика сталого розвитку і корпоративної соціальної відповідальності Kernel: веб-сайт. URL: <https://www.kernel.ua/ua/sustainable-development/>
6. Онегіна В.М., Антощенкова В.В. (2022). Основи глобальної продовольчої безпеки. «Духовність особистості: методологія, теорія і практика». 1, 140-149.
7. Селіверстова Л. С., Лосовська Н. В. (2019). Підходи до формування організаційно-економічного механізму управління соціальною відповідальністю бізнесу. Економіка та держава. 7, 13–16.